

NOTA DE PREMSA

El jaciment arqueològic de les Coves del Fem d'Ulldemolins declarat Bé Cultural d'Interès Local

El jaciment, clau per entendre la transició dels darrers grups caçadors-recol·lectors a les primeres comunitats pageses, s'incorpora al Catàleg del Patrimoni Cultural Català

Falset / Ulldemolins, 18 de novembre de 2025. - El Ple del Consell Comarcal del Priorat va aprovar ahir la declaració del jaciment arqueològic de les Coves del Fem (Ulldemolins) com a Bé Cultural d'Interès Local (BCIL) i va acordar la seva inclusió en el Catàleg del Patrimoni Cultural Català del Departament de Cultura de la Generalitat. La decisió culmina un procés administratiu iniciat a petició de l'Ajuntament d'Ulldemolins i avalat per un informe tècnic exhaustiu elaborat per l'equip científic responsable de les excavacions.

Les Coves del Fem constitueixen un jaciment excepcional per entendre la transició entre els darrers caçadors-recol·lectors i les primeres comunitats pageses del nord-est peninsular, amb una seqüència arqueològica que abasta des del final del Paleolític Superior fins al Neolític final-Calcolític. L'espai conserva estructures i materials d'alt valor científic: fragments de recipients ceràmics, restes lítiques, ornaments, evidències d'emmagatzematge i fogars, restes arqueobotàniques i faunístiques, així com una peça singular a Catalunya —un còdol gravat amb figures animals, datat entre 15.000 i 11.700 anys.

Un procés compartit entre institucions, ciència i comunitat

La declaració aprovada pel Consell Comarcal és el resultat d'un procés de cooperació institucional, científica i comunitària que ha avançat de manera sostinguda durant més d'una dècada. L'Ajuntament d'Ulldemolins va ser qui, l'any 2022, va demanar formalment iniciar la tramitació per al BCIL, i el Consell Comarcal ha coordinat els informes, la informació pública i els dictàmens fins arribar a l'acord d'ahir.

AJUNTAMENT D'ULLDEMOLINS

PRIORAT

Un dels pilars essencials del projecte és el treball desenvolupat per l'equip científic responsable de les excavacions, format per investigadors de la Universitat Autònoma de Barcelona i del Consell Superior d'Investigacions Científiques, Museu d'Arqueologia de Catalunya: el Dr. Antoni Palomo, la Dra. Raquel Piqué, el Dr. Xavier Terradas i el Dr. Robert Carracedo, entre altres col·laboradors. Les seves intervencions, desenvolupades des de 2013, han permès recuperar una seqüència arqueològica excepcional i situar les Coves del Fem com un dels jaciments clau per entendre el procés de neolitització al nord-est peninsular.

El projecte també ha comptat amb l'assessorament permanent del Servei d'Arqueologia i Paleontologia del Departament de Cultura, i amb el suport del Parc Natural de la Serra de Montsant, que vetlla per la preservació ambiental de l'entorn. La família propietària del terreny ha facilitat l'accés i les actuacions de protecció, i el veïnat d'Ulldemolins ha participat activament en iniciatives de ciència ciutadana, tasques de suport i activitats divulgatives vinculades al jaciment. Tot plegat configura un exemple de corresponsabilitat i implicació territorial.

Declaracions de l'alcalde d'Ulldemolins, Sergi Méndez

"Les Coves del Fem són una finestra privilegiada per entendre mil·lennis d'història al nostre territori. La seva protecció com a Bé Cultural d'Interès Local no només garanteix la preservació d'un patrimoni científic de primera magnitud, sinó que reforça el nostre compromís amb el coneixement, la recerca i el desenvolupament cultural del municipi i de tota la comarca."

"Aquesta declaració és el resultat d'un treball coral, que ha implicat institucions, equip investigador, propietat i veïnat. Des d'Ulldemolins continuarem col·laborant perquè aquest jaciment esdevingui un referent de recerca, educació i turisme cultural sostenible."

Un patrimoni estratègic per al futur del Priorat

Les institucions remarquen que les Coves del Fem no són només un espai de recerca arqueològica d'alt valor científic, sinó també un recurs estratègic per al futur del Priorat. La catalogació permetrà desenvolupar nous projectes d'estudi i conservació a llarg termini i donarà

impuls a iniciatives educatives, materials de divulgació i models de visita compatibles amb la protecció del Parc Natural.

Aquest enfocament reforça el relat del Priorat com un territori que combina patrimoni, paisatge i identitat, i que aposta per formes de desenvolupament respectuoses, basades en la recerca i en el coneixement del territori, així com la difusió dels seus valors culturals i patrimonials.

Record a Marc Boada: quan una excursió va canviar la història

Aquesta declaració arriba també amb el record d'en **Marc Boada**, científic i divulgador molt conegut per programes com "Quèquicom" de TV3, que ens va deixar el juliol de 2024. L'any 1996, durant una excursió pel Montsant, va identificar de manera casual el potencial arqueològic de les Coves del Fem, un gest que va obrir la porta a tot el procés de recerca que avui es consolida amb la seva protecció. El mes de maig de 2024 va poder visitar de nou el jaciment mentre s'hi desenvolupaven els treballs de l'equip d'arqueologia. Ulldemolins i l'equip de recerca li seran sempre agraïts per haver contribuït de manera decisiva al descobriment d'un capítol fonamental del nostre patrimoni i de la nostra història.

Per a més informació:

- Sergi Méndez Romero (alcaldia@ulldemolins.cat | 689 01 79 91)